

## Pirineu, any 2050

Ara som, si no es demostra el contrari, a l'any 2010. De fet, el calendari és una convenció. Si en lloc del naixement de Crist haguéssim pres com a punt zero de la numeració la batalla de Cannas que va guanyar Hanníbal o la caiguda de Constantinoble, avui seríem en una altra data. Us proposo fer un ràpid exercici prospectiu sobre el Pirineu l'any 2050. Molts de vosaltres el coneixereu. I no només el coneixereu, sinó que en sereu agents i pacients alhora. Els que ja hem arribat a l'edat provecta, hem viscut una autèntica revolució els darrers cinquanta anys. Vosaltres veureu canvis revolucionaris, però nosaltres ja els hem viscut. Recordem perfectament les cases de pagès sense electricitat i els habitatges urbans sense calefacció; hem vist llaurar amb la reu romana i batre a potes, com 2.000 anys abans, i als pagesos baixar a mercat a peu (les anelles del pàrquing en bateria de rucs i matxos del carrer dels Canonges de la Seu ho testimonien). Hem viscut en absència de televisió i de mòbils i hem escrit amb plomí, com ho feien Goethe o Molière.

Com que els canvis són cada vegada més accelerats, l'any 2050 el panorama pirinenc tindrà poc a veure amb el d'avui. Quines diferències més substancials podem imaginar-nos? Heus aquí a continuació algunes que se m'acudeixen, en dos escenaris possibles.

### Escenari A

#### 1) Rural/urbà

Preguntat el suís Peter Humbolt, premi Pritzker d'arquitectura, per què ell i els seus fills vivien en un poble rural de menys de 1.000 habitants, va respondre: "No he considerat mai que viure a Hallenstein sigui viure en un poble rural." El 2050 haurà desaparegut pràcticament tota diferència entre els conceptes *rural* i *urbà*. Tothom tindrà, visqui



Joan Ganyet i Solé, director general d'Arquitectura i Paisatge de la Generalitat de Catalunya i arquitecte

on visqui, el mateix accés a la informació, a les modes, al mercat de treball. Com que les relacions humanes i la feina es faran per ordinador, els avantatges tradicionals de la ciutat en cultura i en oportunitats vitals s'hauran esvaït en bona part. L'única diferència es donarà entre densitats de població. Al Pirineu encara tocaran més m<sup>2</sup> per habitant que a les aglomeracions urbanes veïnes, que cobriran el 70% del territori.

#### 2) L'escenari físic

El canvi climàtic haurà fet pujar significativament la temperatura mitjana. Les vinyes tornaran a protagonitzar com abans el paisatge en alçada per damunt dels 1.000 m. Després d'un segle d'abandó, els boscos seran gestionats per comunitats d'una nova religió naturalista i s'hauran introduït espècies exòtiques triades en funció de la seva aportació cromàtica i del seu rendiment com a clauvera de CO<sub>2</sub>: el paisatge serà tot un altre.

#### 3) El poblament

Al Pirineu hi haurà més gent que ara. Molta més. Si l'alt Pirineu català i Andorra tenen avui uns 150.000 habitants, aquesta xifra ascendirà a 400.000 persones. D'aquestes 400.000, només un 20% seran d'ascendència autòctona. La resta haurà arribat dels quatre punts cardinals del planeta. Les edificacions, les infraestructures, els centres de telecomunicació, els parcscaptadors d'energia eòlica, termosolar, de cicle combinat, etc, s'hauran multiplicat. A cada edifici hi haurà artefactes per facilitar l'autogeneració d'energia. El territori estarà molt més atapeït que ara. Només cal considerar com s'ha incrementat l'ocupació les darreres dècades i fer una senzilla projecció. Els continus urbans seran la norma a les valls de muntanya, només interromputs per alguns indrets protegits com a parcs naturals lligats a un mític passat. L'arquitectura i l'enginyeria reciclable d'última generació seran presents a tot arreu. Les pletes actuals (formades per les que els urbans anomenen *cases araneses* o *ceretanes*, malgrat ser còpies de cartró pedra de l'arquitectura autòctona d'arrel històrica) seran contemplades com a interessants peces de museu. Els petits pobles actuals quedaran com a curiosos vestigis d'èpoques llunyanes, com passa ara amb les ruïnes romanes o les construccions gòtiques.

#### 4) La mobilitat

S'haurà generalitzat el transport per aire, de tal manera que hi haurà embotellaments d'autogirs individuals o familiars en el cel proper a les ciutats més populoses. No cal dir que el transport per aire afectarà molt la privacitat de les persones. Els que hagin escollit l'indret més amagat de la muntanya per estar sols o ben acompanyats, podran ser en tot moment observats des de dalt: constituirà una autèntica plaga els caps de setmana. L'excursionisme s'haurà reconvertit: pujar a un pic de 3.000 m no tindrà com a premi la solitud i el silenci... Per contra,

el Pirineu es farà proper i petit. Passar pels colls de les antigues carreteres en automòbil elèctric i sense conductor serà un plaer reservat als més nostàlgics. Es faran ral·lis amb cotxes vells encara equipats amb artefactes curiosos com els canvis de marxes, conduïts per pilots vestits a l'antiga, és a dir, com anem vestits ara. Entre Andorra i la Seu es viatjarà en llançadora automàtica. El directe hi posarà 5 minuts escassos, però no tindrà cap sentit anar a comprar personalment. Tots els encàrrecs i contactes es faran per internet de 5a generació. Ja no caldrà anar a esquiar a les pistes, transformades en museus de l'antigor, cosa que mirada amb perspectiva s'entén perfectament: són molt més excitants les pantalles interactives de tres dimensions i eliminen les incomoditats de la intempèrie; l'any 2010, quan s'esquiava a l'aire lliure, la gent es mullava, depenia si nevava o no i a vegades passava fred.

#### 5) La llengua

Hauran desaparegut de l'ús comú les varietats dialectals que havien caracteritzat durant segles els habitants de les diferents valls del Pirineu. La parla s'haurà homogeneïtzat. De fet, només els experts podran fer la sinopsi ordenada de les petites diferències que es donaran entre l'anglonyol, parlat en el vessant sud del Pirineu occidental i central, l'anglocatanyol del Pirineu oriental i el franglès del vessant nord del Pirineu. No cal dir que l'ús directe de la llengua s'haurà restringit molt i que la comunicació entre les persones serà del tipus SMS, a través dels mòbils i dels fòrums d'internet.

#### 6) La MCU

Davant l'impuls abassegador de l'economia, la demografia, els mèdia i les modes asiàtics, molt especialment de la Xina i l'Índia, els americans, els europeus i els africans hauran creat la Mancomunitat de Continents Units. Malgrat avenços evidents en la construcció de la supracontineïtat, bellugaran encara petits nacionalismes subcontinentals que amb els seus egoïsmes de curta volada impediran assolir la força i la cohesió necessàries per jugar un rol determinant en el futur del món. No cal dir que en aquest escenari el Pirineu no serà gran cosa més que un punt perdut en la geografia euroafricana.

### **Escenari B**

Al llarg de les passades dècades s'haurà produït una vitalització del teixit social pirinenc, amb l'arribada gradual d'immigració qualificada molt sensible al territori. El Pirineu s'haurà consolidat com una àrea d'alta qualitat de vida. S'haurà sabut conjugar un urbanisme de moderna concepció amb el respecte als valors ambientals, estètics i paisatgístics inherents a la muntanya. Els establiments turístics, la senyalització, la nova indústria, els centres de recerca, els serveis comunitaris hauran assolit un nivell molt alt. La gastronomia i la creació artística

conjuminaran amb gràcia la tradició i la modernitat. Les fronteres politicoadministratives seran vestigis d'un passat llunyà que no impediran un franc exercici d'intercanvis en tots els àmbits entre els pirinencs del nord, del sud, de l'est i de l'oest. Els habitants del Pirineu constituïran una comunitat culta, oberta i creativa que practicarà una democràcia avançada. Hauran desaparegut els antics localismes de campanar (encara que fos de campanar romànic) i els pirinencs seran reconeguts arreu com aquells que van saber eliminar els prejudicis, les petites rancúnies i les enveges entre valls veïnes. Tindrà molt èxit a tot el món la denominació turística *Arcàdia-Pirineu*.

La pregunta és obligada: quin dels dos escenaris preferiu, l'A o el B ? Quin creieu que s'imposarà ? L'un, l'altre, o potser cap dels dos? Per què no una mixtura entre ells?

Moltes gràcies.